

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoP/32/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8415200616
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8415200616.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého P. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov: G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, štátneho občana D. republiky, zast. JUDr. Ivetou Fejlekovou, advokátkou so sídlom Nám. osloboditeľov 25, Michalovce a J. B. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, T., štátnej občiansky D. republiky, zast. JUDr. Tatianou Pribylincovou, advokátkou so sídlom Okružná 789/16, Poprad, o návrhu otca na úpravu styku, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/23/2015-76 zo dňa 06.11.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu 1. stupňa.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým predbežne, až do času právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom riaditeľstve PZ Kežmarok, Odbor kriminálnej polície, Oddelenie vyšetrovania, Kežmarok pod č.: ČVS ORP - 180/VYS-KK-2015 upravil styk otca s maloletým P. tak, že otec má právo stretávať sa s maloletým každú párnú sobotu v mesiaci od 10,00 hod. do 16,00 hod. za prítomnosti matky. Matka je povinná v určenom čase riadne pripraviť maloletého syna na stretnutie.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 75 ods. 6; 76 ods. 1 písm. g); 102 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku , § 36 ods. 1 Zákona o rodine, čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Konštatoval, že v priebehu konania otec osvedčil, že sa s maloletým synom stretáva len niekoľkokrát ročne, čo je nepochybne nežiaduci stav vzhľadom na práva otca ako aj práva maloletého syna. Otec má právo zúčastňovať sa výchovy svojho dieťaťa a dieťa má právo stretávať sa so svojim otcom a má právo na výchovu aj z jeho strany. Súdne rozhodnutie (vo veci samej) závisí od posúdenia takej otázky, ktorú súd nemá právomoc zodpovedať (otázky riešené v rámci trestného konania), preto vyčká so svojim rozhodnutím a do toho času bude konanie prerušené. V záujme zachovania väzieb medzi otcom a maloletým súd považuje za dôvodné (prihliadnuc na vek maloletého a postupné odcudzovanie sa maloletého otcovi) predbežne nariadiť ich stretávanie sa v časovo určených intervaloch, avšak v záujme maloletého a v záujme predchádzania sa akýmkoľvek ujmom sa toto stretávanie bude realizovať za prítomnosti matky.

Do rozhodnutia súdu vo veci samej, kedy súd posúdi dôvody pre úpravu a rozsah stretávania sa otca s maloletým je potrebné dočasne upraviť vzťahy účastníkov tak, aby otcovi ani maloletému dieťaťu nevznikla ujma na právach, najmä v otázke stýkania sa s maloletým (resp. rodičom), a tým aj podieľania sa na jeho výchove.

Preto súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie tak, ako je uvedené vyššie.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka. V odvolaní namietala, že s nariadeným predbežným opatrením absolútne nesúhlasí, nakoľko sú tu vážne dôvody, pre ktoré by otec maloletého nemal mať povolený akýkoľvek styk so synom. Matka má vážne podozrenie, že maloletý bol zo strany otca zneužívaný a v tejto veci bolo začaté trestné stíhanie pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 200 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ust. § 139 písm. c) Trestného zákona na Okresnom riaditeľstve PZ Kežmarok, Odbor kriminálnej polície, Oddelenie vyšetrovania pod č. OVS: ORP-180/VYS-KK-2015. Pokiaľ nebude ukončená trestá vec, nemal by sa otec s maloletým stretávať, nakoľko výsledok uvedeného trestného konania by mohol mať zásadný vplyv na ukončenie úpravy styku s maloletým. Otec sa prejavuje neadekvátne v komunikácii s matkou, nakoľko párna sobota v mesiaci pripadla na deň 28.11.2015 a otec sa dožadoval stretnutia s maloletým aj napriek tomu, že matka bola s maloletým na OČR už dlhšiu dobu z dôvodu, že maloletý P. dostal ovčie kiahne a lekárka odporúčala, aby dieťa zotrvalo v domácej liečbe, lebo sa jedná o ochorenie, ktoré je nutné doliečiť v domácom prostredí. Túto skutočnosť matka oznámila otcovi, ktorý sa jej v telefóne vyhrážal, že keď mu neumožní stretnutie so synom, tak zavolá políciu. Dňa 28.11.2015 sa otec aj napriek tomu, že mu matka oznámila, že dieťa je choré, dostavil k bytu matky a dožadoval sa, aby matka dieťa obliekla a išla s ním von. Matka otcovi cez domáci telefón oznámila, že dieťa je choré a nemôže ísť von. Napriek tomu otec vytrvalo vyzváňal pri dverách 10 až 15 minút, čím spôsobil maloletému traumy tak, že maloletý sa po takom dlhom vyzváňaní začal báť a skryl sa pod stôl. Otec videl maloletého naposledy 15.02.2015. Odvtedy sa na žiadne stretnutie so synom nedostavil, z čoho vyplýva, že dieťa nevidel 9 mesiacov. Skutočnosti, ktoré vedú k začatiu trestného konania sú také závažné, že ak by sa preukázalo, že sú pravdivé, mohol by kontakt otca s maloletým viesť k ohrozeniu fyzického a duševného zdravia maloletého. Preto je matka toho názoru, že vydanie predbežného opatrenia povoľujúce stretávanie otca so synom je predčasné a v neprospech maloletého. Zo správania otca dňa 28.11.2015 je preukázané, že otec sa násilne správa a napriek upozorneniu matky a tiež detskej lekárky, že dieťa je choré, má ovčie kiahne, otec prišiel pre maloletého. Z toho jednoznačne vyplýva, že mu nezáleží na dieťati a na jeho zdravotnom stave.

Na základe uvedeného matka žiadala, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie a konanie v celom rozsahu zastavil.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 214 O.s.p. a zistil, že odvolanie matky nie je dôvodné.

Podľa článku 41 ods. 4 vety prvej zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

Podľa § 102 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez vylúču účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere a aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine sa rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, 25 a 26 sa použijú primerane.

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov uvedených v Občianskom súdnom poriadku prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, v právnych vzťahoch

medzi účastníkmi sa nevytvorí nenávratný stav a neprímeraným spôsobom sa nezasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi tak, aby účastník nebol neprímeraným spôsobom obmedzený vo svojich právach. Predbežné opatrenie nemožno využiť na dočasnú úpravu iných, než právnych vzťahov medzi účastníkmi a vždy má iba dočasný charakter.

Predbežné opatrenie je samostatným právnym prostriedkom ochrany ohrozených, alebo porušených práv účastníkov konania a súd ho má v zmysle ustanovenia § 74 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku nariadiť v prípade, ak je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov konania, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Už zo samotného označenia tohto inštitútu vyplýva, že má dočasný, teda predbežný charakter. Z účelu predbežného opatrenia vyplýva, že požiadavka úplnosti skutkových zistení musí ustúpiť požiadavke rýchlosti, čo znamená, že súd v prípade podania návrhu na vydanie predbežného opatrenia zisťuje len to, či sú, alebo nie sú splnené zákonné predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia. Nezisťuje skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním rozhodnutia vo veci samej.

Ďalšou významnou okolnosťou, späťou s predbežným opatrením je to, že skutočnosti, z ktorých účastník konania vyvodzuje dôvodnosť návrhu na vydanie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi a zo zákona (Občianskeho súdneho poriadku) ani nevyplýva, že by mal súd v rozhodovaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia vykonávať dokazovanie. Postačí, ak okolnosti, pre ktoré navrhovateľ žiada predbežne upraviť pomery účastníkov, navrhovateľ aspoň osvedčí.

V danom prípade je návrh na vydanie predbežného opatrenia dôvodný.

Odvolačný súd sa stotožňuje so záverom prvostupňového súdu, že v danom prípade boli naplnené zákonné predpoklady na to, aby bolo možné vyhovieť návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia. Otec splnil podmienku naliehavosti dočasnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému P. B..

Z obsahu spisu vyplýva, že rodičia maloletého boli rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 2P/54/2012 rozvedení. Týmto rozsudkom boli upravené aj práva a povinnosti rodičov k maloletému P. na základe rodičovskej dohody, uzavretej v tomto konaní. Maloletý bol zverený do výchovy matky a otec bol zaviazaný na plnenie výživného vo výške 100,- eur mesačne. Styk s maloletým P. upravovaný nebol.

Dňa 03.02.2015 podal otec návrh na zmenu rozsudku vo výroku o úprave styku s maloletým P., ktorý odôvodnil tým, že sa zmenili podmienky, za akých súhlasil s dohodou týkajúcou sa výkonu rodičovských práv a povinností.

Otec v návrhu na vydanie predbežného opatrenia uviedol, že matka mu odmieta umožniť styk s maloletým. Maloletého nevidel viac ako pol roka. Dlhé časové odlúčenie neprospieva jeho vzťahu so synom. Maloletý ho oslovuje G. a priateľa matky „ocko“. Rodičovské práva otca neboli žiadnym rozhodnutím súdu obmedzené. Obvinenia bývalej manželky, ktoré produkovala pred súdom, sú lži a výmysly v snahe zabrániť mu stretávanť sa so synom.

Odvolačný súd konštatuje, že okolnosť, kedy medzi rodičmi maloletého je nezhoda, keď každý z nich obviňuje druhého rodiča a nie je zabezpečený styk otca s malolým, je okolnosťou, ktorá je relevantnou pre dočasnú úpravu pomerov, keďže hrozí riziko, že v konečnom dôsledku bude následky rodičovskej nezhody znášať maloletý. Nariadené predbežné opatrenie nemôže negatívne zasiahnuť do života maloletého, nesmeruje proti jeho záujmom a taktiež nie je namierené proti záujmu ani jedného z rodičov. Nariadené predbežné opatrenie sleduje dočasnú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania a prihliadnuc na dôvody, pre ktoré ho otec žiadal nariadiť, je dôvodné.

Z Dohovoru o právach dieťaťa vyplýva princíp, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, vykonávaných súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru sa zaväzujú, že zabezpečia dieťaťu ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre jeho blaho, pričom budú brať ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov práve za dieťa zodpovedných a urobia všetky potrebné zákonodarné administratívne opatrenia. Každé dieťa má od narodenia právo na meno, štátnu príslušnosť

a podľa možností právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. Dieťa má právo žiť s rodičmi, okrem prípadov, keď je to nezlučiteľné s jeho záujmami. Dieťa má taktiež právo udržiavať kontakt s oboma rodičmi, ak je odlúčené od jedného alebo oboch. Štáty sú povinné zabezpečiť, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, okrem prípadov, keď príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určia, že takéto oddelenie je potrebné v najlepšom záujme dieťaťa. Štáty musia rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov. Udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi, okrem prípadov, ak by bolo v rozpore o záujmami dieťaťa. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru musia vynaložiť maximálne úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a rozvoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom najlepší záujem dieťaťa.

Právo dieťaťa na styk rodiča s dieťaťom je jednou z esenciálnych zložiek výkonu rodičovských práv.

Rodičovské práva a povinnosti patria zásadne obidvom rodičom. Ak rodičia žijú spoločne, predpokladá sa, že ich vykonávajú na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletého dieťaťa. Ak nastane situácia, že rodičia prestanú spoločne žiť alebo sa rozvedú, je potrebné, aby sa upravil aj výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. V prípade, že k dohode medzi rodičmi nedôjde, rozhodne súd, pričom vždy prihliada na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby a vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. Súd dbá o to, aby bolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom.

Aj Zákon o rodine ukladá súdu povinnosť dbať na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Odvolací súd konštatuje, že dôvody, pre ktoré matka žiadala vyhovieť jej odvolaniu, nie sú spôsobilé priviesť záver, že v danom prípade by mali existovať také okolnosti, ktoré by vylučovali právo otca na styk s dieťaťom a právo dieťaťa na zachovanie jeho osobného styku s otcom.

Pokiaľ matka v odvolaní poukazovala na okolnosti, ktoré otcovi bránia starať sa o maloletého, odvolací súd konštatuje, že ide o tvrdenia v tomto štádiu konania nepreukázané. Neumožnenie styku otcovi s maloletým by podľa odvolacieho súdu nebolo v záujme maloletého P. Úplná absencia otca pri výchove dieťaťa by vzhľadom na vek dieťaťa mohla mať za následok odcudzenie a narušenie vzájomného vzťahu medzi otcom a synom. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že voči otcovi bolo vznesené obvinenie za spáchanie trestného činu sexuálneho zneužívania, ktoré však nie je právoplatným rozhodnutím o vine a treste. Preto je potrebné v súlade so zásadou prezumpcie neviny považovať otca za nevinného, kým sa mu nepreukáže vina. Len samotné vznesenie obvinenia voči otcovi maloletého nemôže byť za nezmenených pomerov dôvodom, pre ktorý by bolo možné zabrániť otcovi vo výkone jeho rodičovských práv.

Otec sa s maloletým synom stretáva len niekoľkokrát ročne a v súvislosti s týmto stavom súd prvého stupňa správne konštatoval, že ide nepochybne o nežiaduci stav vzhľadom na práva otca ako aj práva maloletého syna.

Keďže sa v súčasnosti nerealizuje dohoda uzavretá medzi rodičmi v rámci konania o rozvod manželstva, pokiaľ ide o styk s maloletým, je potrebná ingerencia súdu do pomerov účastníkov formou predbežného opatrenia.

Vo vzťahu k ďalším odvolacím námietkam matky odvolací súd len na doplnenie konštatuje tak, ako to už vyššie uviedol, že z obsahu spisu je zrejmé, že vyjadrenia oboch rodičov maloletého obsahujú protichodné tvrdenia, resp. hodnotenia tých istých situácií. Vzťahy rodičov sú nepochybne narušené, ale dôsledné skúmanie týchto vzťahov si vyžaduje rozsiahle a časovo náročné dokazovanie presahujúce rámec konania o nariadenie predbežného opatrenia. Z tohto dôvodu sa opodstatnenosťou skutočností uvádzaných účastníkmi konania vo veci samej.

Spolahlivé zistenie skutočností relevantných pre konečné rozhodnutie o úprave styku, predovšetkým či otec je alebo nie je spôsobilý postarať sa o maloletého, či je prípadne maloletý ohrozený, v tomto štádiu konania neboli preukázané.

Na základe uvedeného odvolací súd považuje napadnuté uznesenie v celom rozsahu za správne a preto ho postupom podľa ustanovenia § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.